СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 7-го ЛИПНЯ 1951. — No. 156. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 7, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ФІЛД ДІСТАВ 90 ДНІВ ТЮРМИ ЗА ЗНЕВАГУ СУДУ

Ню Йорк. — Правнук залізничого барона Корнелія Вендербилта, Фредерик Вендербилт Філд, років 46, також міліонер, відомий як „ангел хоронитель комуністів", піде в понеділок на 90 днів до тюрми, якщо до цього часу не виявить судові з чиїх грошей складено бондовий фонд в сумі $879,000, з якого зложено поруку за чотирьох комуністів, які мали зголоситись до тюрми і десь пропали. Порука (бейл) в сумі $80,000 вправді також пропала, але державу коштуватиме багато більше сам розшук за пропавшими комуністами, який уже ведеться по всій країні. Присуд проголосив федеральний суддя Сильвестер Дж. Райен; той самий, що уневажнив теж і бейл. Комуністичні провідники, що десь пропали, це: Генрі Винстон, Ґос Гол, Роберт Дж. Тамсон і Ґилберт Грін. Суддя Райен покарав Філда за зневагу суду, бо він не дав відповіді на 12 запитів судді щодо книжок бондового фонду та прізвищ ручителів комуністів, захищаючи себе конституційними привилеями. Він теж не хотів виявити, чи він сам давав які гроші. Давніше не хотів Філд признатись перед сенатським комітетом, чи є комуністом. Загально відоме, що він пристає з комуністами та що за його гроші виходив в Ню Йорку в часі війни щоденник „Пі Ем", який мав завжди тільки добре слово для Сталіна і Росії, а гостру критику для Америки.

Боротьба 39 Стейтів З Алькоголізмом

Ню Гейвен (Конетикат). — В 39 стейтах постали організації для рятування алькоголіків. Ці організації глядять на алькоголіків радше як на хворих людей, ніж злочинців чи соціяльно непожаданий елемент. В Злучених Державах нараховують 65,000,000 таких, що п'ють алькогольні напитки. Між ними маємо до 4,500,000 алькоголіків, між якими є ще 750,000 налогових пияків, що постійно п'ють понад міру. Велику кількість цих організацій для боротьби з алькоголізмом треба завдячувати Краєвому Алькогольному Комітетові, який є зв'язаний з Єйльським Університетом, де переводяться широкі студії над впливом алькоголю на людину. Завданням організацій, створених для боротьби з алькоголем, є дбати про рятування людини, що стала алькоголіком.

ПРИСКОРЮЮТЬ СЛІДСТВО В СПРАВІ „ЛАБІ"

Вашинґтон. — Сенатор Вейн Морс, республіканець із Ореґону, вносить резолюцію про загальне слідство у справі закулісного впливу і підкуплювання службовців (т. зв. лабі) закордонної служби для чужинецького впливу на закордонну політику ЗДА. На розпорядження президента Трумана урядові установи вже збирають матеріяли для цього слідства. Коли демократи напирають в першу чергу на виявлення китайських лабі, які наважились нібито на американській допомозі Китаю, починаючи ще з 1937-го р., то республіканці роблять наголос на комуністичних лабі, що працювали на користь комуністичного китайського режиму. Головні злочинні постаті слідства: з одного боку імпортер Кольберґ, а з другого комуністичний опікун Філя.

СТРАЙК ЗНИЗИВ ДОСТАВУ ХЛІБА

Ню Йорк. — Страйк 4000 шоферів, що розвозять хліб з шістнадцяти пекарських підприємств, уже дещо позначився на постачанні хліба в Ню Йорку, хоч іще немає скарг з боку шпиталів та інституцій на недостачу хліба. Дві великі незалежні пекарні припинили доставку хліба через те, що страйкуючі юнійні шофери роблять неодноразово напади на вантажені хлібом авта та їх шоферів. Пекарі відмовляються йти до пекарень на працю крізь лінії страйкарських пікетів.

ДЖАНСТОН ПРО „ЕКОНОМІЧНИЙ ПЕРЛ ГАРБОР"

Вашинґтон. — Так назвав Директор Економічної Стабілізації, Ерик Джанстон, евентуальну відмову Конґресу завернутинути ціни взад та завести нову і гострішу економічну контролю. Також заповів, що а такому випадку видатки денного бюджету побільшаться у кожній хаті на один доляр. Палата Репрезентантів не дуже радо прислухується до таких аргументів. Подібне можна сказати і про Сенат, який вправді ухвалив закон про контролю, але він немічний. В розмові з кореспондентами Джанстон заявив, що Злучені Держави не хочуть переживати ще один Перл Гарбор, чи Дункірк, ні не бажають собі мюнхенської угодовости. Зате президент Труман був у кращому настрою, маючи надію, що Конґрес вкінці таки поставиться прихильно до пропозицій адміністрації в справі контролі. Що є причина побоюватись інфляції, пізнати хоча б по заяві секретаря Снайдера, який ствердив, що купча сила американського народу збільшилася в порівнанні з 1939 р. на 40%, не зважаючи на побільшені податки та вищі ціни.

ЗАЛОМАННЯ ДВОПАРТІЙНОЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Вашинґтон. — Щойно тепер зачинають відчувати в Конґресі, яку велику втрату понесла двопартійна політика закордонних справ в особі покійного сенатора Артура Ванденберґа. Про цю політику можна сказати, що вона властиво вже так якби не існувала. Такий стан триватиме аж до вибору нового президента в листопаді 1952. Не без вини в цьому сама адміністрація. Для прикладу можна б згадати за перемир'я в Кореї. В цій справі уряд навіть не питав думки конґресових комісій для справ закордонних, а прецінь справа ця зв'язана з цілою низькою важливих міжнародних проблем. Наслідки цього такі, що деякі республіканці, які передом взивали уряд, щоб припинив „різню в Кореї", якій не видно кінця, тепер говорять про „угодовство" уряду та здачу комуністам. Знову такі впливові республіканці, як сенатор Тефт, є такої думки, що перемир'я, яке годиться на 38 паралелю як границю, є признанням, що комуністи виграли війну.

В АМЕРИЦІ

● **Визнали свою провину 14 майстрів баскетболу** з нюйорських каледжів. Їх обвинувачують за фальшування вислідів гри в грошевих цілях.

● **„Мито смерти" цьогорічного** Св'ята Незалежности становить 105 забитих у вуличному русі та 210 загибших при інших випадках по всіх стейтах ЗДА. Це в кілька разів менше ніж було жертв котрогось із минулих років.

Республіканський губернатор Міннесоти Лютер Йонґдал, розпорядженням президента Трумана, призначений в члени федерального суду на дистрикт Коломбія. Він буде четвертим республіканцем на шістнадцять членів суду.

● **Програму з творів театру, музики, танцю і т. п.** попросив приготувати департамент стейту — Національний Театр і Академію — для демонстрації їх на берлінському мистецькому фестивалі, що триватиме від 5-го по 30-те вересня ц. р.

ПРОЄКТ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ ГОТОВИЙ ДО ПІДПИСУ

Вашинґтон, 6 липня. Вчора тут повідомлено, що проєкт мирового договору з Японією та злучені з ним заходи для організації колективної безпеки тихо-океанського простору вже закінчені і будуть підписані, правдоподібно, вже під кінець цього літа. Джанові Фостерові Доллесові, спеціяльному уповажненому президента Трумана в підготовці договору, пощастило усунути всі перешкоди та узгіднити думки всіх безпосередньо заінтересованих в договорі країн. Впродовж найближчих двох тижнів всім цим країнам буде переданий готовий вже проєкт договору для дальших студій. Хоча в ньому можливі ще незначні доповнення, проте цей проєкт вже вважається за кінцевий, бо на нього погодилася Британія, головний партнер Злучених Держав на Пацифіку. Теж Совєти будуть запрошені до участи в договорі, але їхнє становище, навіть коли б вони взяли в ньому участь, що дуже мало правдоподібне, вже не матиме впливу на сам договір, проєкт якого узгіднений однодушно з усіми тими країнами, що справді брали участь у війні з Японією, а не приступили до неї під сам кінець тільки на те, щоб здобути „трофеї", як це зробили Совєти.

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ ВИДАВ ТИМЧАСОВЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ ІРАНСЬКОЇ НАФТИ

Гааґа, Голяндія, 6 липня. Міжнародна Палата Справедливости винесла тут вчора тимчасове рішення в справі англо-іранського нафтового спору, закликаючи до привернення Англо-Іранській Нафтовій Компанії прав повної контролі її посілостей в Ірані, та рекомендуючи створити окрему Надзірну Раду, що складалася б з двох представників компанії і двох іранського уряду та одного невтрального, на якого погодилися б чотири заінтересовані, або якого визначив би голова Трибуналу. Ця Надзірна Рада мала б мати нагляд над виконанням постанов Трибуналу, що вважаються тимчасовими, заки остаточно буде полагоджена справа націоналізації. До того часу теж всі приходи нафтової компанії мали б бути заморожувані в банках. В британських колах прийняли це рішення, як можливість нового компромісового полагодження конфлікту, але його змісця відкинув місцевий іранський представник, називаючи його „безправним встряванням у внутрішньо-іранські справи".

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОФСПІЛКИ ПРОТИ ДОПОМОГИ ФРАНКОВІ І ПЕРОНОВІ

Медіолян, Італія, 6 липня. Робітничі професійні спілки Злучених Держав будуть всіми своїми засобами поборювати намагання американського або будьякого іншого уряду дати піддержку режимам ген. Франка в Еспанії і президента Перона в Аргентині, навіть в їхній боротьбі проти комунізму—заявили тут вчора американські представники на конґресі протикомуністичної Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок. Формальна резолюція в тій справі буде запропонована конґресові представниками Американської Федерації Праці та Конґресу Індустріяльних Організацій вже сьогодні або завтра. Щобільше, оба представники заявили, що вони намагатимуться збільшити допомогу зорганізованого американського робітництва підпольному робітничому рухові проти ген. Франка в Еспанії, за посередництвом лідерів Еспанської Генеральної Конфедерації Праці на вигнанні. Джекоб Ф. Потофскі, представник Конґресу Індустріяльних Організацій, заявив, що він прохатиме конґрес вільних профспілок „виясенити світові, що ми не бажаємо союзу ані з ген. Франком, ані з Перонами —Хуаном чи Евітою".

„СПОЖИВЧИЙ ПОДАТОК"

Вашинґтон. — Краєва Асоціяція Фабрикантів предложила Сенатській Фінансовій Комісії проєкт нових податків, які давали б державній скарбниці річно 18 біліонів долярів. Це т. зв. „споживчий податок", який стягали б самі фабриканти при продажі своїх виробів. Податок, згідно з проєктом, не обіймав би харчевих продуктів і тим самим не вдаряв би тих, що найменше заробляють. Проєкт шукає джерел нових приходів для держави, передбачаючи, що державний бюджет виноситиме в наступнім році вже понад 85 біліонів долярів, а повинен би бути покритий з приходів. Краєва Асоціяція Фабрикантів побоюється, що нові податки були б звернені знову проти корпорацій та поодиноких осіб, хоч 85 процентів теперішних прибутків походять з корпораційних та особистодоходових податків. Проєкт завважує, що від часу, як почалась війна в Кореї, підвищено корпораційні податки трьома наворотами, а дальша підвишка вже відбилась би погано на виробництві країни. Всі ті аргументи Краєвої Асоціяції Фабрикантів не знайшли в Фінансовій Комісії прихильників і вона глядить на це скептично.

ЗАГРОЗА ЛІКВІДАЦІЇ „ЛЯ НАСІОН"

Буенос Айрес. — По незалежній газеті „Преnза", яка була дуже впливовою та якої припинення викликало протести в світі, а зокрема в Америці, прийде мабуть черга на ліквідацію другої з черги впливової незалежної газети „Ля Насіон". Уряд вимагає, щоб „Преnза" та „Насіон" заплатили податок за імпортований газетний папір за останні 13 років. Такої вимоги не ставиться до інших газет, які попирають політику уряду.

ВАТИКАН ВІДКИНУВ ЮГОСЛАВСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ В СПРАВІ СТЕПІНАЧА

Беоґрад, 6. липня. — Югославський уряд вчора офіціяльно повідомив, що Апостольська Столиця відкинула його пропозицію негайного звільнення архиєпископа Альойзіюса Степінача під умовою, що він негайно виїде з Югославії. Архиєпископ Степінач був засуджений на 16 років ув'язнення за співпрацю з німцями під час війни і досі він відбув вже одну третину кари. Югославський уряд поінформував в дні 2-го липня папського нунція в Беоґраді, що він готов негайно звільнити архиєпископа, — якщо той виїде з країни. Минулого понеділка наспіла негативна відповідь Ватикану. В дипломатичних колах інтерпретується останній крок югославського уряду як дальше зусилля „позбутися" незручної для нього в його теперішніх стосунках зі Заходом „справи Степінача" вигнанням архиєпископа з країни.

НОВІ ВІДЗНАЧЕННЯ КОРЕЙСЬКИХ ГЕРОЇВ

Вашинґтон. — Президент Труман заявив, що він уже нераз зазначував, що волів би був бути відзначеним Конґресовою Почесною Медалею, ніж бути президентом Злучених Держав, але мало таких, щоб повірили, що він говорить правду. Прикрашуючи груди цею медалею чотирьох нових героїв, президент ще нагадав, що він уже удекорував більше вояків, ніж усі президенти разом, що були перед ним. Найвищу почесть, яку нація може надати за геройство в війні, тим разом одержали: капітан Реймонд Гарві, копітан Луїс Л. Миллет, сержант Стенлі Т. Едемс і капраль Ейнар Г. Інґмен.

ВСТАНОВЛЕНО ПОДРОБИЦІ ЗУСТРІЧІ І РОЗМОВ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Червоні гарантують безпеку аліянтських представників

Токіо, 6. липня. — У швидкій вже тепер радіо-виміні думок між аліянтським і червоним командуванням щодо зустрічі і розмов в справі перемир'я в Кореї, вчора встановлено дальші подробиці, як червоні погодилися дати аліянтським представникам вимагані ген. Ріджвеєм гарантії безпеки, повідомляючи рівночасно, що вони вишлють своїх представників конвоєм вантажних авт і „джіпів", відмічених великим білим прапором. Комуністична відповідь наспіла тим разом вже після неповних 12 годин по переданні повідомлення ген. Ріджвея відносно зустрічі в найближчу неділю. У висліді цеї виміни інформацій, узгіднено такі подробиці зустрічі і розмов: — Зустріч відбудеться в найближчу неділю в місті Каесонґ, — положеному дві милі на південь від 38-мої паралелі в Західній Кореї. Каесонґ лежить тепер на „нічийій" території між двома фронтовими лініями. — Комуністична делеґація виїде з міста Пйонґянґ, північно-корейської столиці, вже в суботу в год. 5-тій рано і її конвой складатиметься з п'ятьох вантажних авт і п'ятьох „джіпів". Віддалення, яке має переїхати ця валка, виносить 82 повітряних милі, але подорож забере більше часу з погляду на поганий терен. Комуністична делеґація складатиметься з одного полковника, двох перекладачів та „прийомного персоналу", дорадників і помічників. Конвой буде відмічений великим білим прапором. Американські літаки, що продовжують стратегічне бомбардування і розвідчу службу над територією Північної Кореї, одержать інструкції, щоб не атакувати валки. Проте, комуністичне командування відкинуло пропозицію ген. Ріджвея відносно евентуальної подорожі аліянтської делеґації гелікоптером, якщо б на це дозволила погода, пропонуючи зі свого боку, щоб і аліянтська делеґація приїхала автомашинами, для виключення евентуального непорозуміння. Аліянтська делеґація, що матиме в своєму складі „трьох полковників", виїде правдоподібно зі Сеул, що віддалений від Каесонґ тільки 30 миль. Теж аліянтська валка буде відмічена великим білим прапором. В аліянтських колах вважається іронією долі, що обидві делеґації їхатимуть військовим шляхом, побудованим японцями — під час їхньої окупації Кореї. Ані червоні, ані аліянти не подали досі особового складу своїх делеґацій. Відомо тільки, що в комуністичній делеґації будуть представники північно-корейського командування і комуно-китайських „добровольців", тоді як між аліянтськими „трьома полковниками" буде один південно-корейський.

В ПЕРЕЛОМОВОМУ ЧАСІ КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ губернатор стейту Ню Йорк і республіканський кандидат на президента в останніх виборах, Тамес Е. Дюї, вибрався в поїздку по Далекому Сході, щоб безпосередньо познайомитись з положенням в цій частині світу. На фото: аліянтський головний командант ген. Метью Ріджвей в своїй головній кватирі в Токіо інформує губ. Дюї про умови перемир'я, які видвигне аліянтська військова делеґація на найближчій конференції з представниками червоних. Губ. Дюї опісля заявив, що світовий мир повинен бути побудований на „постійно збільшуваній могутності вільних націй, а не на угодовстві і поступках аґресорові".

● Нові електричні сигнали із зірок молочної дороги пощастило переловити голандським астрономам повідомляють з Амстердаму.

ЧЕРВОНІ ЗДАЮТЬ ПОЗИЦІЇ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо, 6. липня. — Вчора, — рівночасно з дальшою виміною думок між аліянтським і червоним командуванням щодо зустрічі і розмов в справі перемир'я, на фронті в Кореї приходило вже тільки до припадкових сутичок між патрульними відділами. — Натомість на центральному фронті в районі колишнього ворожого залізного трикутника між Чорвон, Кумгва і Пйонґґанґ, ворог продовжував відтягати свої сили з позицій, що їх ще перед кількома днями запекло обороняв. Аліянтська повітряна розвідка ствердила, що червоні відступають широким фронтом і впорядковано, забираючи зі собою важку зброю і амуніцію. Відступ червоних стверджено теж на східній ділянці фронту. Аліянтська артилерія зі свого боку потрапила розбити кілька ворожих батерій, ще заки вони вспіли відступити. Акція піхоти на цілому фронті була обмежена тільки до незамітних патрульних виступів, хоча на більшості секторів взагалі не було вже боєвого контакту. Тільки аліянтська авіяція, — не зважаючи на погану погоду, продовжувала свою акцію над ворожою територією, бомбардуючи комунікаційні полученя та спостерігаючи рухи ворожих військ. Так само аліянтська фльота продовжувала свою облогу ворожих портів.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ СКЛИКАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Об'єднані Нації, 6. липня. — Припускаючи, що військові переговори в справі перемир'я в Кореї не натраплять на жадні непередбачені трудноці, в Об'єднаних Націях заповідається можливість скликання Генеральної Асамблеї на початку серпня для ратифікації постанов перемир'я. Якщо б переговори закінчилися успішно до 15-го липня, Злучені Держави задумують передати постанови перемир'я до апробати Об'єднаним Націям і в тій цілі була б скликана сесія Генеральної Асамблеї на 1-го серпня. Поодинокі представники мали б два тижні часу для порозуміння зі своїми урядами. При цій нагоді передбачується можливість видвигнення вже теж політичних передумов постійного замирення в Кореї, хоча більшість делеґатів висловлюється в користь відложення тої справи до звичайної сесії Асамблеї в листопаді, щоб дати публічній опінії час і нагоду „прохолодитися" від теперішнього розпалення війною.

МАДЯРИ ВИГНАЛИ ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ

Будапешт, 6. липня. — Комуно-мадярський уряд проголосив вчора „небажаними особами" двох американських дипломатичних представників та наказав їм виїхати з Мадярщини впродовж найближчих 24 годин. Цю дипломатичну форму прогнання закордонних представників, від якої немає відклику, використано після того, як уряд Злучених Держав відкинув домагання комуно-мадярського уряду, щоб тих дипломатів відкликати добровільно. Прогнані дипломати це секретар посольства Альберт Шерер, і голова місцевої американської Інформаційної Служби Рут Трайон. Обом їм закидується зв'язок з „противдержавними елементами" та шпигунську акцію, що мала потвердити остання судова комедія, жертвою якої був архиєпископ Гросс та кількох інших католицьких священиків.

Американська Інформаційна Служба в Будапешті, що вдержувала свою бібліотеку, видавала пресові бюлетені та висвітлювала документальні американські фільми, була закрита на домагання комуно-мадярського уряду минулого вівтірка.

В СВІТІ

● **1.361 нових втрат вбитими,** пораненими і пропавшими мали американські війська впродовж минулого тижня, що збільшує загальні втрати в корейській війні до 78,100, в тому 13,000 вбитих, 62,975 поранених і 10,649 пропавших.

● **Чехи нопостанці звільнили** американського і норвежського летунів, що зробили були примусову висадку на території Чехословаччини, — збившись з дороги під час вправ. Підчас їхнього притримання чеська поліція намагалась вимусити від них зраду військових таємниць.

● **Совєти продовжують масову** евакуацію прикордонних зон, вивозячи місцеве населення переважно до концентраційних таборів — повідомляють з поінормованих югославських джерел.

● **25 німецьких дітей - сиріт** втопилося або впало жертвою пожежі, що вибухла на кораблі, яким вони їхали на прогулянку по ріці Шпрее в совєтській зоні Берліна.

● **Англійська престолонаслідниця** Єлисавета і її чоловік Филип вибираються на відвідини Канади та заповіли можливість відвідин теж в Злучених Державах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІЧНА ТЕМА — ВОЛЯ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Якщо Злучені Держави Америки не вдержаться в боротьбі з совєтською агресією та тиранією, то разом з ними провалиться і цілий вільний світ. Це есенція промови президента Трумана, виголошеної перед Пам'ятником Вашингтона з нагоди 175-ліття Деклярації Незалежности. Промова ця мала святочний характер, нагадувала давнину і порівнювала її з сучасністю, показуючи, як вічно живі є ті ідеї, які присвічували борцям за американську незалежність. Коли ж навіть у таку торжественну годину президент згадав про Совєти та кремлівських можновладців, як найбільших ворогів американських ідеалів, то це вже вказує таки на дуже глибоку прірву, яка утворилась між Вашингтоном і Москвою.

Президент Труман присвятив у своїй промові багато місця ідеалам волі й незалежности, які були прямо революційними в тому часі, як їх проголошувано на американській землі. Заявити, що всі люди сотворені Божим Провидінням рівними, та що нарід має право сам собою рядити, і на такій думці будувати нову державу — було справжньою революцією у час, коли монархічна форма правління була загально принята, а королівські права вважалося такими, що надані самим Богом. Нова держава, що постала революційним шляхом і проголосила нові ідеї, була мала, бідна і без приятелів. Навіть мало було американців, що твердо вірили в перемогу ідей, проголошених Деклярацією Незалежности. Проте фантастичні мрії здійснилися і нині Америка вже велика і багата і не без приятелів у світі. Змін нема тільки в одному: воля все ще дорога; вона коштує грошей; вона ще далі коштує крови, і все ще вимагає відваги й витривалости не тільки з боку вояків, але від кожного чоловіка і жінки, що вільні і хотіли б вільними залишитись. За волю, говорив президент Труман, треба сьогодні так боротись, як боролися батьки, як ця нація народжувалась.

Навіть ідеї з 1776 року про рівність і владу народу є й сьогодні так само революційними, як були ними при народинах американської незалежности. Як їх поширювали в XVIII ст. у Франції й Латинській Америці, , чи пізніше в різних европейських країнах, так нині поширюють їх в Азії. Тому можна сміло твердити, що американські ідеї з-перед 175 років є далі в поході... Знов американські вояки, як віддавали своє життя за них на Бонкер Гилл чи на полях Ґетисбурґу, чи пізніше в Арґонських лісах, чи в Нормандії, так само гинуть нині в Кореї за ту саму ціль, за мир і за те, щоб не щезли з лиця землі воля і влада народу, народом і для народу.

На такому тлі змалював ще президент Труман нову американську ідею — Організацію Об'єднаних Націй, мета якої — берегти миру і волі, та яка, на його думку, стане зворотним пунктом цілої історії. Щойно потім приступив президент до обговорення совєтського наступу на волю не тільки при допомозі гармат і війська, але також і підступу, насилля, залякування, підривних акцій, брехні, обману, тортур та тюрем. Як на президента держави, закиди важливі, а до того виголошені в час такого великого торжества, як 175-ліття американської незалежности. Наберуть вони ще більшого значення, коли зважити, що президент, взиваючи націю до найбільших зусиль та жертв для оборони країни та її волі, підкреслив, що найбільшою зброєю проти такого ворога як Совєти, є таки правда та чесне поступовання, як теж такий лад у цій країні, який пристосований до ідеалів, які проголошуємо. Отже з одного боку етика, як пристало на людей, що стають в обороні християнської цивілізації, а з другого — соціяльна справедливість.

Прислуга українській справі

В одному з попередніх чисел „Свободи" подано короткий огляд найширшого відгомону американської преси на чергове видання Українського Народного Союзу, книжку проф. Кларенса А. Меннінґа: „Україна XX. сторіччя". Разом з попередніми інформаціями на цю тему, досі одержано вирізки з 35 газет з цілої Америки від Атлантику до Пацифіку і від Канади до Мексиканської затоки, в яких визначні американські публіцисти, професори університетів та книжкові рецензенти приділюють окрему увагу цій книжці, підкреслюючи її велике значення для американського читача та взагалі для розвитку американської політичної думки. „Україна — прогайнована західними аліянтами золота нагода для перемоги над большевизмом", „Україна хоче державної незалежности", „Український націоналізм може допомогти Заходові в боротьбі проти комунізму", „Український бастіон проти большевизму" — це деякі заголовки тих численних рецензій. В усіх, або майже в усіх рецензіях витягнено з книжки Меннінґа такі головні висновки:

1. Український нарід це окрема нація, зі своєю власною історією, традицією, культурою, мовою. Український світогляд — це західний світогляд. Українська територія — потенційно найбагатша в Европі. З усіми цими своїми питоменностями Україна і український нарід вже від віків є жертвою білого і червоного російського імперіялізму, зазнаючи найжорстокіших знущань і переслідувань.

2. Український нарід веде вже вікову боротьбу проти російського імперіялізму. Цеї боротьби не потрапив припинити і комуністичний російський фашизм, дарма, що застосовує до українського народу найжахливіше в історії народовбивство.

3. Західний світ допустився великої помилки, що вже в першій світовій війні і після неї не дав українському народові відповідної піддержки в його боротьбі за його слушні права та змагання до національної волі і державної незалежности. Цим пропущено „золоту нагоду" перемогти большевизм вже в його зародку.

4. Українська боротьба за визволення продовжується й сьогодні. Західний світ може і повинен дати відповідну допомогу та піддержати українські змагання до волі і незалежности і тим самим здобути собі на сході Европи могутнього союзника в боротьбі проти комуністичного ворога людства.

Це головні напрямні рецензій. В дальшому підкреслюється в них теж українську боротьбу проти Гітлера і зокрема відносно дуже малу поінформованість американського загалу українською справою, яку вважається вітальною для здобуття і закріплення справедливого миру в світі.

Вже з цих американських голосів можна прийти до висновку, що значення цього останнього видання Українського Народного Союзу та його прислуги українській справі не можна б перецінити. 35 рецензій на цю книжку, це тільки ті, з яких нам пощастило дістати вирізки, проте можна сміливо припускати, що таких є багато більше. Але, беручи за базу тільки тих 35 газет і рахуючи пересічно тільки по 100,000 тиражу кожної з них, можна сміло твердити, що про цю книжку та з'ясовану в ній українську справу мало можність довідатися багато мільйонів американців, в цьому теж провідники всіх галузей американського життя, що мають рішальний вплив на американську політику.

Це відноситься тільки до рецензій на книжку, надрукованих три місяці після її появи та про які нам відомо. Інші надходять з кожним дальшим днем. Але наскільки більше значення має сама книжка, яку одержали чи закупили дальші тисячі осіб, між ними теж державні мужі, члени законодавчих інституцій, професори університетів, публіцисти на інші.

Свою працю в цьому напрямку Український Народний Союз почав ще під час першої світової війни меншими публікаціями в англійській мові. Ця акція перейшла в плянову та подуману на довшу мету в році 1941, з виданням в англійському перекладі Історії України Михайла Грушевського, що від того часу появилася вже трьома накладами. В дальшому видано: "Bohdan, Hetman of Ukraine" — Юрія Вернадського, "Ukrainian Literature" — проф. К. А. Меннінґа, "The Ukraine — A Submerged Nation" — В. М. Чемберлина, "Taras Shevchenko, Bard of Ukraine" — проф. Меннінґа, "The Story of Ukraine" — проф. Меннінґа (між іншим, ця книжка вивела з рівноваги вже й Кремль, що в радіопередачі обіцяв „вибити зуби" авторові книжки), "Ivan Franko" — вибрані твори поета в перекладі д-ра Персивала Конді, і тепер "Twentieth Sentury Ukraine" — проф. Меннінґа. Всі книжки появилися „коштом і старанням" Українського Народного Союзу в загальновідомих американських видавництвах, як „Єйл Юніверзіті", „Гармон Пресс", „Мекміллен", „Философікал Лайбрері" та інші, що допомогло в поширенні книжок в американському світі.

Сказано, що значення і вартости тих видань УНСоюзу для української справи в англо-мовному світі навряд чи можна б перецінити. Це бо не звичайна публіцистика, не політика і не пропаґанда, але глибокі і серйозні студії, до яких з найбільшим респектом ставляться читачі та які мають тривку вартість. І тому саме вони є найліпшою публіцистикою, політикою і пропаґандою української правди та української справи, як такої.

Як же дивно, що ці видання і ця праця УНСоюзу находить так мало уваги в українському світі. Серед загальної метушні та ліцитації поодиноких груп на цій землі і в Европі тільки в ряди-годи можна натрапити на припадкову згадку, що он, мовляв, появилася така то книжка в англійській мові про Україну, промовчуючи часто згадку про інституцію, якій це видання завдячується. Ще дивніше виглядають твердження і заяви деяких людей та інституцій, що бажали б надати собі більшої ваги, спихаючи УНСоюз до ролі „асекураційної організації".

Згадуємо про це тільки мимоходом, бо не для власної реклями і не для будь-яких власних користей УНСоюз дає свою ініціятиву, вкладає грубі тисячі долярів та дає свою співпрацю в редакційній підготовці тиж книжок. Він робить це виключно зі свідомости свого обов'язку та зі щирого бажання прислужитися українській справі та українському народові в його затяжній і героїчній боротьбі за визволення. Він робить це в імені і з доручення понад 60 тисяч свого свідомого і патріотичного членства, що має всі причини пишатися цею роботою та її досягненнями.

Дещо про американський театр

У „Writer's Year Book" за 1951 появилася стаття Ліо Шуля, видавця трьох театральних тижневиків, про американський театр. Стаття зладжена як інформація для американських драматургів у їх фаховій роботі, тим не менше інтересна вона цифрами про театр та інформацією про обставини, серед яких доводиться працювати американським театральним підприємцям, акторам і драматургам. Для українсько-американської спільноти може вона бути інтересною ще з погляду її культурних потреб і проблем, а саме можливости існування і втримання українських професійних театрів в Америці.

Автор згадує, що десь біля 1910 р. було в Злучених Державах біля 6.000 театрів, в кожному більшому місті і покілька. Це був живучий і бурхливий театр, як це буває в стадії ферменту. Американська література ломила устійнені канони, шукала нових доріг, і американський актор проломлював пересуд, що він є громадянином другої кляси. Цих 6.000 театрів задовольняло потреби громади, квитки вступу були дешеві і вони були частиною американської сцени.

Але згодом прийшло кіно, потім Світова Війна. Театри стали світити пусткою. Кіно давало публіці кінозірки і вісті зі світу, розвагу на цілий вечір за 5 центів, декотрі кіна оголошували „вступ для двох осіб за нікель".

І так в 1928 році число 6.000 театрів змаліло до 500, та й ці ледви животіли. Потім прийшла депресія, господарсько-економічний крах, і театри збанкротували зовсім. У 1932 р. тільки 4 театри діяли в Ню Йорку і один у Филаделфії. На сьогодні ж залишилося в Ню Йорку 30 театрів, біля 5 у Филаделфії, 4 або 5 у Шикаґо, 1 в Балтимор і ВашинҐтоні.

Ці цифрові дані ілюструють розміри заломання американського театру у конфронтації з життям, з господарсько-економічними перемінами і зокрема новими винаходами, що змінюють побут людей, у даному випадку з винаходом звукового кінотеатру. І хоч сьогодні кінотеатр опиняється поволі у конкуренції з новим винаходом, телевізією, у подібному становиці, як колись театр, — театрові від цього не легше. Якщо й далі існує сьогодні американський театр, американська сцена, — її „анатомія" незвичайно складна.

Шуль вичисляє аж сім чинників, що складаються тут на поняття „театру", а це власники театральних заль, продуценти, інвеститори, актори, юнії, техніки (директори, декоратори) й агенти. Щоб поставити якусь штуку на сцені в Ню Йорку, єдиному місті ЗДА, де можна говорити про театр у його дійсному значенні, — продуцент мусить мати біля 50,000 долярів капіталу на винаймлення театральної залі (5-15.000 дол. тижнево), заплату юнії як гарантію затруднення акторів (біля 10.000 дол.), зладження декорацій і костюмерії (8-15.000) і ін. Мало є продуцентів, що мають таку суму та й не кожний хоче рискувати, бо прем'єри часто бувають провалами.

Тому продуценти вводять часто-густо т. зв. обмежене партнерство, а саме збірають більше число осіб, які закуплюють уділи 500-1000 дол., отже купують частину вистави, щоб опісля ділитися відсотково зисками. Щоб зібрати потрібну кількість уділовців, заінтересувати їх даною драматичною штукою, а ще й новою, і переконати, що вистава має вигляди на зиск, нераз треба і року часу. Тому так мало нових речей ставиться сьогодні. В останньому сезоні продуковано тільки 55 вистав, хоч було біля 600 продуцентів та біля 2.000 продуцентів аматорів. У кожному сезоні анонсується біля 500 вистав, але 90% не бачить сцени, бо продуценти не хочуть рискувати капіталом.

Для драматичної творчости в цих обставинах, зрозуміло, невеселі перспективи. Деякі рукописи лежать в театральних аґентів чи продуцентів по 2-3, а то й 7 років, заки побачать світ, і тільки рідко коли твір виставляють у короткому часі.

Як перебороти цю кризу? Як може стати театр незалежним, творчим складником американського культурного життя, як це було давніше, в ранній добі театру? Автор вірить, що зміна прийде, бо теперішній не може тягтися в нескінчене. Що спричинить цю зміну, він не може сказати, — може субсидований театр, може національний театр як сітка регіональних театрів. Він думає, що прийдуть ширші переміни, як це мало місце в 1933 р., і тоді постане національний американський театр, так як в 1936 р. постав „Федеральний Театральний Проєкт", повна іновація в житті американського театру.

І. С-ій

С. Д.

Плачуть за визволення — кують поневолення

Ось так представили ми найновіші заходи і кроки російської еміґрації на шляху визволення Росії, чи, як тепер частіше пишеться, „народів Росії".

Що з приводу цього можна сказати?

Можна би говорити дуже багато, але обмежимось лише кількома заувагами.

Розуміється, картина дуже сумна! Правда, для нас, українців і для інших поневолених народів б. Росії усе це — не новина. Природу російського імперіялізму і традиційну психологію російських провідних кол ми добре вивчили і знаємо.

Але треба воістину дивуватись твердокамінності й реакційності російських „революціонерів". Вони воістину нічого не забули і нічому не навчились: І величезні зрущення, яких зазнав Схід Европи (і цілий світ), абсолютно нічого їм не говорять. Зокрема дуже цікавий моральний бік справи. Ніхто у Европі і у цілому світі не має за собою такої „великої сили великих слів" про свободу, пошанування людини і взагалі про найделікатніші порухи душі людської, як російська інтелігенція, російські революціонери, російська література. Ніхто не має стільки претензій до „месіянізму", до несення світові „найвищих" і „найсвобідніших форм і способів життя і співжиття, як ще інтелігенція.

І, — разом з тим, — що ж ми бачимо? Перед очима цієї інтелігенції перейшов у 1917 році величавий процес національного визволення і усамостійнення цілої низки народів, що тяжко зносили гніт Російської Імперії, який затримував їх ріст духовий, економічний, політичний.

Вони бачили, як в короткому часі, навіть серед первісних труднощів, розцвіли ці держави та їх народи. Як навіть маленькі нації, про яких говорилось, що вони „загинуть" без Росії (Естонія, Латвія, Литва) досягли небувалого перед тим економічного розцвіту.

І — що ж?

Жадного впливу це не мало і не має. І всі російсько-інтелігентські деклямації про найвищі і найтонші права, — все це попросту безвідповідальна балаканина. Ось сьогодні настає неясна, але ніби якась наближена можливість знову заговорити про долю бувшої Россії, чи, як тепер, в російських колах підкреслюється, народів бувшої Россії.

І що ж ми бачимо?

Фюссенська нарада та маленька література, нею зроджена, дають на це яскраву відповідь. Стара історія. Нема ні слова про те, яка це радість буде для рязанського чи тульського селянина й робітника скинути зі себе большевицьке ярмо, нема жадних розмов про те, як краще улаштувати в майбутньому життя цих своїх братів, — ні, вся увага, вся турбота, уся пристрасть звернені туди, поза стомільйонову широко-розлогу й заможну Великоросію, „на окраїни", щоб вони, борони Боже, не зажили своїм вільним життям, не улаштувались, як велить їм природа, розум і душа, щоб не замаяв над їхніми містами й селами прапор гордого незалежного життя. Ні, вони уже тут, у Фюссені і в Ню Йорку надзвичайно заклопотані, хвилюються і в думках поспішають „туди", — „щоб не дати", „не допустити", „припинити", „в корені здушити".

І для цього пускається в ход — усе. Америка в цей надзвичайно небезпечний момент історії людства витрачає міліярди народніх грошей. Витрачає, щоб запровадити у світі спокій і забезпечити назавжди мир. Америка і разом з нею Об'єднані Нації, як передумову цього миру, проголошують деклярацію прав людини і народів, в той же час великоруська „передова", „революційна", „месіяністична" інтелігенція застрашує, просто тероризує Америку, що поки вона посміє не те що „визволяти", а навіть співчувати („поощрять") народам в середині СССР, що хотять вільного життя, то все піде „прахом" — „неуникнено приведе до найбільш трагічних наслідків і для Америки і для Россії і для

(Закінчення на стор. 3)

Олекса **РАНЬ**

ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

2)

Гудок на обід нагадав крик людини, що тоне в морі й кричить: „Рятуйте!" Немов хтось випустив погуляти човник на річку, а його занесло в безлюдне море: — прийшла чорна мовчазна ніч. Хтось накликав бурю, на човник поклав тягар. Він ледве хитається й от-от потоне, не витримавши тягару. Так дійсність налягала на молоду душу Марії. І щодень, щокрок, проти бажань, як гострий лукавий холодний ніж виступає... Ні. Її не пускають додому, а вона вже більше, як два місяці не одержує листів і не знає, чи живі батьки і що діється в селі.

— Знаєш, що, жайворонку? — звернулася до Марійки її найкраща подруга, Оленка з Чернігівщини, — кидай роботу і, не питаючись дозволу, їдь додому.

— Так! — повторили подруги.

—Послухайте, що я вам скажу, — звернулася Леся до них. Передала мені моя подруга листа з села. Пише, що в нашому й інших селах часто оновлюються ікони. Одного разу НКВД покликало священика нашої церкви й попередило, щоб він не розголошував чуток про оновлення ікон, а стримував їх. — говорив про неправдивість оновлення. В той час прибіг селянин і повідомив, що оновилася ікона. Через тиждень священика забрали. Він не повернувся більше в село.

— У нашому селі говорять також багато такого, що віщує недобре, — промовила сумноока тиха Христина з Одещини, — Розповідають про жінку, в яку вп'ялися змії і ссуть груди. Вона ходить по світу. Її чекають у багатьох селах і в нашому також. Є в нашому селі українець з Галичини, його звуть „австріяком". Він дуже лихий мучитель селян, активіст, що розкуркулював їх, забирав хліб, агітував, щоб ішли в колгоспи. На базарі в місті пішли чутки, що він увійшов у землю по самі плечі.

— Учора я чула розмову киян, — промовила тихим і таємничим голосом Соня. — Говорять, що над Володимиром тепер щоночі появляється велика потвора, не то птах, не то людина. Махає великими крилами так сильно, що аж над усією землею вітер віє. Одного разу люди довго стояли, стежили її і чули, як вона напівговорила, напівкрякала, але тихо, таємничим шепотом. Після того, як потвора затихла, сіявся пісок згори. Кажуть, що буде велике нещастя. А ще що я чула, — вона подивилася навкруги, чи нема близько когось чужого, — до того, що наслав голод в Україну, приходить у Кремль чорт і радиться з ним, після чого, — той ще дужче мучить наш край.

Гудок, немов постріл, розігнав їх. Марія стала до роботи. Була ніби в краю сну-примари, що провалювався.

Коли гудок оголосив кінець роботи, знову здригнулася, ніби схаменувшись. Цей день був вічністю, сірою й нудною, тяжкою своїм примусом без мети. Кінець роботи приніс полегкість. Зате передчуття страшного шматувало серце, гнало кудись, шептало щось незрозуміле.

Марія ішла і бігла. Не було гармонії між нею й оточенням, хоч гамір міста й поглинав її, маленьку із своїми турботами. Та її біль був такий великий, що не вміщався в місті. Він безголосно кричав у небо, не питаючи в неї дозволу. Дійшла на Поділ. Побачила двох маленьких дітей, мабуть, братик і сестричка, бо подібні. Худі-худі й слабенькі, як вимочені. Мов тіні, повільно снують по вулиці, шукаючи поживи. Все збирають, що потрапляє під руку, хоч і не їстивне, або об'їджене, але беруть, а потім через мить кидають. Збирають риб'ячі голови, кістки, цибулине пір'я, листя салати. А знайдуть крихту хліба — свято.

Хлопчик побачив скриньку з паперами. Поліз туди. Знайшов цвілий сухар. Сестричка відвернулася в той час і не бачила цього. Сховав до кишені, мов злодій, щоб не поділитися з нею. Марія підійшла до них і дала обом хліба.

Зачула крик черги біля хлібної крамниці. Виявилось, що одну немічну селянку задавили в черзі. З'явилося гепеу. Думали, може, в справах мертвої селянки. Помилилися: гепісти почали витягати з черги всіх селян і садити на авта. Був наказ уряду, щоб селяни не сміли приїздити до міст: їм не продавали квитків на станціях. Ті, що добралися до міста, були схоплені й голодні по п'ять — сім, а то й більше днів працювали на дуже важких роботах.

Маріїне серце так було переповнене болями дня, трагічними вістками про долю сіл України, невідомістю про долю батьків, трупами, які лежали або снували по місту, що вона вже не в змозі була сприймати близько до серця ту трагедію й жах. Відчувала, що не сила перебороти велетня-голоду. Так поспішала додому, що, здавалося, втікала від усього цього. Не могла плакати, говорити. Обличчя було скривлене від злости й розпуки, — немов би вона залишилася на човні, що от-от затоне. Кричить, просить рятунку, але ніхто її не чує. Вона починає потроху заглядати смерті в вічі.

Її душа, молода й чиста, що не забувала образ, без слів промовляла думка:

— О, сонячні раби! Чому не протестуєте, не кричите, не проклинаєте? Може ви своїми трупами без слів посилаєте прокляття? Схилилися й дрімаєте над жертвами, яких щомить, щодень більшає й більшає. Чому залишаєтеся жертвами, а не героями? Чому не кричить уся столиця, серце України? Чому мовчить уся країна? Боротися й кричати на ввесь світ! Або бути людиною, або вмерти героєм!

Не бачила трупів, не чула гамору. Бігла. Гарні великі очі зробилися ще більшими, страшними. Добігла додому, вскочила в кімнату й замкнула за собою двері, чого ніколи не бувало. Немов там, за дверима, голод насилав смерть по ній.

(Продовження буде).

НЕПОТРІБНА УСТАНОВА

„Це установа, що повинна зліквідуватися" — сказав поважний громадянин. „Навіщо нам ще потрібна „Самопоміч"?

Я попросив цього добродія зайти на хвилину до бюра відділу „Самопомочі" в Ню Йорку. Бо „мертва установа" все таки має ще своє бюро, щоправда тісне й непривітне, але зате в самому центрі „Руської вулиці" 77 Е. 7, вхід прямо з вулиці. І це бюро навіть урядує і то щоденно від 10-12 і від 5-7, але в дійсності воно майже цілими днями відчинене. Ми побачили зі здивуванням, що там сиділо декілька осіб, чекаючи на чергу. За бюрком урядуючий секретар відділу, кол., адвокат, який має одну добру прикмету, незвичайно потрібну в Америці, а саме — добре знання англійської мови, але на своє нещастя також одну хибу: не є вже з наймолодших і найздоровіших і згодився на посаду в „Самопомочі" за 45 долярів місячно.

Перший відвідувач був швидко полагоджений: пані бажала адреси знайомої родини. Секретар перегорнув листки товстенької книги, найшов й написав адресу на листку паперу. Здавна заведений у „Самопомочі" цей добрий звичай, що хтонебудь і за чимнебудь прийде, повинен подати свою адресу. Тому „Самопоміч" має мабуть найбільшу кількість адрес українців проживаючих в Ню Йорку й околиці.

Друга справа забирає дещо більше часу: виповнення аплікації на перші папери. „Самопоміч" має постійно на складі всі друки потрібні для правовірного діпіста — піврічні звідомлення, зголошення зміни адреси, аплікації на перші папери й навіть на горожанські папери, бо і таких уже треба. А позатим всякі форми на податкові зізнання. Секретар видає й на бажання виповняє всі ці друки для членів безплатно, для нечленів за невеликим добровільним датком на утримання бюра.

Третій відвідувач — старший, але здоровий ще дядько, що закінчив працю на фармі й хоче влаштуватися в Ню Йорку, бо нудно там на фармі, своїх людей немає. Секретар пошпортав у шуфляді, переповненій різними паперами, й видобув листок паперу.

„От то буде щось для Вас. Ви вмієте дещо по-англійськи?"

„Та от, о-кей і ще кілька слів в цьому роді."

„Ну, якось то буде. Там форман наш чоловік, він потребує на завтра 4 людей. Так Ви їдьте туди завтра раненько". Написав адресу і ще довго вияснював, як доїхати. „Самопоміч" не має ліцензії на бюро посередництва праці. Для цього вимагається відповідного льокалю.

Четвертий відвідувач — це вже важча справа. Це родина. Вони тільки три дні, як приїхали з Европи. Живуть в кутку у добрих людей, усім тісно. Праці ще не мають, не мають приміщення, не знають мови, кругом біда. Секретар потішає, як може, інформує, дораджує. Найтяжче з помешканням. Правда час до часу хтось зголошує в „Самопомочі" вільне помешкання, але звичайно там є якась заковика. Але може якась „дженіторка" найдеться, як не нині, то завтра.

Поважний громадянин прислухався пильно до всього й нарешті обізвався:

„Ну, знаєте, я дещо змінив свою думку. „Самопоміч" покищо безумовно потрібна і корисна установа. Кажу — покищо — заки люди приїжджають, ставлять перші кроки, мусять полагоджувати всякі формальності. Але через 2-3 роки це скінчиться і тоді прийдеться таки ліквідувати".

„А я навпаки думаю, що з року на рік все більше вириватимуть проблеми, яких одиниця сама своїми силами не зможе розв'язати, для яких треба буде зусилля зорганізованої громади. Як в господарській ділянці, так в культурно-освітній, а також в ділянці суспільної опіки. Візьмім хочби справу виховання молоді. Я мусів перервати дальші міркування, бо до бюра увійшла залякана жінка та звернулася до секретаря:

„Що я маю робити?" — і захлипала. „Що сталося, пані? Заспокійтеся, прошу сідати".

„Чоловік мій поважно хворий, мусить піддатися важкій операції. А в нас зовсім нема грошей".

„То треба позичити гроші. Чоловік видужає, то заробить і віддасть. Я ж знаю його, це добрий робітник та солідний чоловід".

„Хто ж нам тепер позичить? А як операція не вдасться? Кожний знає, що я з малими дітьми не зможу добре сплачувати". І знову захлипала.

„Пані, заспокійтеся, я надіюсь, що Ваш чоловік дістане позику таки в нашій кредитовій кооперативі „Самопоміч". Там позики асекуровані на випадок смерти, а навіть тривалої непрацездатности боржника. Отже в найгіршому, не дай Боже, випадку, позику сплатить за Вас асекурація. На щастя, нині четвер і директор якраз урядує. Зайдіть сміло сюди, до найближчої кімнати й обговоріть з ним справу".

Поважний громадянин витріщив очі. „Невже Ви це справді, меценасе"? — звернувся він до секретаря, як тільки жінка вийшла. „Чому ж, каса основана всього кілька тижнів тому, але вже зібрала досить багато капіталу й дає позики. Маю надію, що Ви також станете членом та складатимете там свої ощадності".

„Але ж очевидно! Це ж колъосальна річ, я прямо заскочений. Бачу, маєте поважні досягнення. Але чому не візьмете кращого льокалю? Щоб була хоч одна більша заля, де можна би зійтися, поговорити, газети почитати, заграти в шахи чи в карти? Щось в роді нашої колишньої „Бесіди".

„Воно непогано, так грошей на це немає". „Якто немає? Скільки у Вас виносить членська вкладка?" „Всього 50 центів місячно, або 5 долярів, якщо хтось платить зразу на цілий рік". „А скільки членів?" „Біля 500". „Значить 250 долярів місячно. За це вже можна би мати кращий льокаль". — „Теоретично так, та на жаль, велика частина членів забуває чомусь платити вкладки, от через те . . ."

„Панове, так не можна. Поперше у нас повинно бути не 500, а 1000, що я кажу — дві тисячі членів. Ви гляньте хочби в неділю перед Юром або на 14-тій стріті. Та це ж тисячі народу, це ж сила. Тоді ми мали б 1000 долярів місячно, тобто 12 тисяч річно. Ми тоді не потребуємо наймати домівку. Ми купимо гарний будиночок. Щоб там і бюро і читальня і заля для сходин і може ще дитячий садок, це дуже потрібна річ. За кілька років дім буде сплачений із самих членських вкладок. А незалежно від того можна б яку фарму купити. Щоби там був притулок для наших старих та немічних, бо і про них треба подумати. Дуже придалося б добре видавництво книжок для молоді, а то лише камікси читають. І взагалі, величезні речі можна виконати спільними силами, тільки більше розмаху, панове!"

„Ваша правда. І дуже тішимося, що є між нами такі ентузіясти. Віримо, що Ви нам чимало допоможете. А покищо, будь ласка, підпишіть членську заяву!"

„Алеж очевидно, панове! Тільки (поглянув на годинник) вже пізня пора, а я маю ще одну важливу справу полагодити. Нехай уже найближчим разом . . . До побачення!"

Поважний громадянин вийшов швидко, а внутрішній голос в ньому вже обізвався — 50 центів, це пів години праці, цебто за рік вийде 6 годин праці. По дорозі вступив до української книгарні, переглянув уважно нові часописи і спинився над журналом „Світ і ми". Добре було би купити для хлопців. І вже рука полізла в кишеню, але тут же внутрішній голос обізвався — 25 центів — це ж чверть години праці. Поважний громадянин купив пачку „камелів" за 20 центів (тут внутрішній голос мовчав, бо від непам'ятних часів поважний громадянин купував пачку папірос денно) і рушив до дому. По дорозі купив ще „Новоє Русскоє Слово", а в сусідній ґросерні пляшку пива і джінджерелі разом за 55 центів (і тут внутрішній голос мовчав, хоч це робило декілька днів праці на рік). Поважний громадянин залюбки пив пиво, а його дружина джінджерелю. Повечеряли на швидку руку, бо спішилися до кіна на польський фільм.

Роман Раковський

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ШЕВЧЕНКО „З НАКАЗУ СТАЛІНА, ПІД КОМАНДОЮ ВОРОШИЛОВА"

До 90-их роковин з дня похорону Т. Г. Шевченка „Радянська Україна" надрукувала статтю Д. Косарика п. з. „Тарасова Зоря", в якій показується ролю Шевченка „в будівництві комунізму" в минулому і сучасному. В ділянці фальшування творчости Шевченка та пристосовування її до програми комуністичної партії Косарик, мабуть, побив усі рекорди та дав такі яскраві зразки сталінсько-діялектичних публіцистичних викрутасів, що їх варто й навести.

„Тов. В. М. Молотов, — з серйозною міною каже Косарик, — на сторінках „Правди" 25. 2. 1914 р. написав першу правдиву біографію Т. Г. Шевченка (ну, й шевченкознавець!) Тов. К. Є. Ворошилов в Луганському заводі читав своїм друзям-робітникам „Кобзаря" Шевченка. Грузинські большевики пропаґували літературну спадщину Шевченка . . . У дні жовтневих революційних битв Шевченко також воював за створення сім'ї вольної, нової, бився в рядах робітничо-селянської армії, коли народ повстав проти гнобителів і рвав віковічні кайдани, розгромлюючи з наказу Сталіна під командою Ворошилова білогвардійські та петлюрівські банди . . ." А сьогодні „народ будує комунізм. Робітники-антифашисти в Канаді, борючись проти американського імперіялізму, споруджують Шевченкові пам'ятник, і Шевченко разом з ними бореться проти паліїв війни. Китайський поет Емі Сяо говорить про Шевченка: „Його глибока ненависть і непримиренність до поневолювачів, до старого ладу, його гаряча любов і прагнення до нового світу підносять народи. Те, що поет-революціонер дав світовій культурі, той зразок і приклад, що він показав, не забудуть до віку" . . . І тому „ім'я Шевченка стоїть поряд з іменем Пушкіна, Чернишевського і Горького . . ."

РУКОПИСИ ШЕВЧЕНКА

Академія наук УССР, за відомостями з Києва, зібрала всю рукописну спадщину Шевченка, починаючи від одного з перших його віршів „Тяжко, важко в світі жити" до останнього передсмертного вірша. Автограф цього вірша під час війни був залишений в Києві. Як кажуть совєти, його „потоптали ноги фашистських загарбників". Від знищення автограф зберегла жінка-киянка, яка по війні принесла автограф та віддала до Шевченківського музею.

У Києві підготовили до друку (звичайно „з науковими коментарями") том листів Шевченка. Готується до друку томи Шевченкової малярської спадщини, яка буде видана в кольорових репродукціях.

Андрій Кігічак

В 13. РІЧНИЦЮ ПОХОРОНІВ ВОЖДЯ УГА

По українсько-польській війні повстало у Львові два цвинтарі, так українських як і польських оборонців Львова. Поляки мали на личаківському передмісті „Цментаж Оброньцуф Львова", а українські стрільці були похоронені на так зв. „янівськім" цвинтарі. Тільки поляки — вже по війні хоронили дальше б. учасників боїв за Львів на „Цментажу Оброньцуф Львова", а наш „янівський" цвинтар замкнено і там дальше, так сказати б доховувати вже не було вільно.

Одначе, коли 29 червня 1938 помер у Львові ґен. Тарнавський, виринула думка похоронити Вождя Української Галицької Армії, серед його Стрільців. Та це не було так легко і справа одного гробу на „янівському" цвинтарі опинилась аж у . . . Варшаві!

Зразу почались „ходженія по мукам" від Анни до Каяфи. Львівський маґістрат перший відмовився дозволити. Дещо льояльніше поставився до справи тодішній воєвода Білик і сказав делеґації відкрито, що дав би відповідне доручення маґістратові, але . . . боїться „вулиці"! Та порадив просити дозволу тодішнього прем'єра і рівночасно міністра внутрішніх справ, Складковського, у якого приобіцяв виєднати телефонічно для делеґації авдієнцію і поставити зі свого боку прихильний внесок. Делеґація, з б. сенатором Луцьким на чолі, приїхала до Варшави та зайшла до сойму, де уряд „ін корпоре" кінчив нічну сесію над бюджетом. Уряд зійшов якраз з міністеріяльних льож на перерву і сенатор Луцький приступив зразу до справи. Треба признати, що Складковський, на згадку про смерть ґен. Тарнавського, випрямився на момент „на позір", що і зробили автоматично інші приявні члени уряду, але заявив, що „як людина, погоджусь на похоронення ґенерала в бажаному панами місці . . . але як прем'єр . . . (і урвав!) . . . автім тут є уряд в комплеті, хай заявиться".

Настала доволі довга мовчанка. Делеґація очікувала, що слово займе тодішній міністер війни, ґен. Ридз-Сміґли. Раз як вояк, товариш по зброї, ну! і як той, на якого руки вислав покійний Тарнавський кондоленційну депешу, іменем б. Укр. Гал. Армії, коли помер маршал Пілсудський. Але надії завели. Сміґли мовчав.

Вкінці перервав тишину та розв'язав прикру ситуацію віцепрем'єр і міністер торгівлі та промислу, Квятковскі, заявляючи, що „коли уряд мовчить, значить, погоджується"! — Атмосфера прочистилась. Прем'єр велів делеґації їхати до дому, а львівські власті одержать відповідні доручення телефонічно.

Так і сталося і ґен. Тарнавського похоронено серед Його Стрільців у Львові, на янівському цвинтарі. Та одно характеристичне. Під час похорону військо замкнено в касарнях, воно не сміло бачити як машерують українські комбатанти. Їх же кормлено про ту нижчість українського вояка а команда, ровесники наших комбатантів, передбачували, як то помашерує „стара война". Похорон випав величаво. То був гідний салют Вождові Галицької Армії і Остання Дефіляда Галицької Армії та Українських Січових Стрільців, тих самих, що дефілювали колись в 1914 р. на Січово-Сокільському Здвизі. Польські старшини приглядалися похоронові з вікон при вул. Леґіонів, але в літніх, спортових сорочках, не в мундурах.

Коли автор цих рядків вертався з похорону нічним поїздом до Перемишля, то в цьому ж переділі верталися також польські старшини і у подробицях оповідали фраґменти з похорону. В моменті коли один хвалив взірцевий порядок похорону, то другий назвав це вправами і переглядом сил підпольної організації. Його військове око не могло не бачити, як коло міського театру на скруті до „краківської" заходили чвірки, а „декували" так, що і миш не пролізе. А мали не злу розвідку, кажучи, що кожний учасник похорону машерував в рядах свого бувшого корпусу. Та так воно і було!

Ясно, що поляки не делеґували військового представника на похорон. Шовінізм взяв верх навіть перед Маєстатом Смерти і мусіли самозрозуміло уступити етика та джентельменство. Але біда, що вийшло на верх аж духове свідоцтво убожества, бо з-перед янівських касарень знято на час похорону варту, щоби польське військо не мусіло віддавати Українському Генералові останній салют!

Т-ВО УКРАЇНЦІВ ПРАВНИКІВ У ЗДА

Управа Т-ва уконституувалася у такий спосіб: д-р Лев Ганкевич — голова, д-р Богдан Дзерович — містоголова, д-р Богдан Томків — секретар, д-р І. Роґуцький — фінанс. референт, ред. С. Демидчук — орг. референт, д-р Василь Паславський — реф. сусп. опіки та праці, мґр. М. Куницький — вільний член.

Управа Т-ва приступила до реєстрації всіх правників, що перебувають на терені ЗДА, як теж для приєднання їх у свої члени. У тій цілі прохається усіх правників слати свої адреси, а секретаріят відворотньо перешле реєстраційний листок та членську заяву.

Рівночасно приступила Управа до видавання „Бюлетеню", що інформуватиме членів про справи Т-ва, професійні та інші біжучі справи.

Рівнож нав'язала Управа співпрацю з американськими організаціями допомоги інтелектуалістам, що вже примістили деяких на працю.

Усі письма проситься слати на адресу:

Ukrainian Lawyers' Ass'n of USA
c. o. Dr. Bohdan S. Tomkiw
257 E. 2nd St., Apt. 5, NEW YORK 9, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **На процесі в Брюселі**, що його зорганізувала „Міжнародна Комісія Боротьби з Кацетами" серед к. совєтських політв'язнів виступав лише один українець — проф. В. Подоляк. У своїх нарисах та інтерв'ю (в „Сучасній Україні" та „Українських Вістях") він пише, що Міжнародний Трибунал тієї комісії на підставі заслуханих 325 усних і писаних свідчень колишніх совєтських політв'язнів та 24000 простудійованих ще до процесу свідчень колишніх совєтських концтаборників, Трибунал константував леґалізоване рабство в СССР, передбачене совєтським карним кодексом.

● **Погоджену спільну участь взяли** представники ОУНр і УРДП на „всеросійському" мітинґу в Брюселі 17 червня, де Д. Далін прочитав доповідь „Америка, Кремль і народи Росії". Виступи в дискусіях українських промовців, що всі як один поставили своїм ляйтмотивом „Руки геть від України!", справили приголомшуюче враження та призвели до того, що збори не могли навіть ухвалити наперед росіянами заготовленої резолюції.

● **„Фенікс"** — новий журнал почав виходити у Мюнхені, як неперіодичне видання Товариства української студіюючої молоді. В передовій сказано, що журнал є голосом „молодого націоналістичного покоління половини двадцятого центурія".

● **Проєкт статуту „Кирило-Методіївського Братства" за підписом ініціятивної групи**: проп. В. Кузіва, Світозора Драгоманова, Ів. Роберт-Ковалевича опублікував „Канадійський Ранок" під дискусію.

● **„Лист до канадійських друзів"**, тобто до тамтешніх українських комунофілів написала (зрозуміло — з наказу уряду) внучка Т. Шевченка, Людмила. Лист закінчується закликом, щоб кожний українець, де б він не був, вніс свій вклад у велике діло сталінського миру. В таку само жалюгідну „добровільно-примусову" ролю поставлений і син В. Стефаника, Семен, який захвалює аґітку Петра Кравчука з Канади „Шістьсот днів на Україні".

● **„Бібліотека Чорноморця"**, ч. 4. 1951. Циклостилевий журнал для виховання та вишколу морських пластунів. Число містить нариси з історії української державної фльоти та про теперішній стан чорноморської фльоти.

● **„Філателіст"** — бюлетень Союзу Українських Філателістів вийшов першим числом за травень-червень 1951 у Ню Йорку (циклостиль). В числі — матеріяли основуючих загальних зборів Союзу, що відбулися 25-го лютого ц. р., статут Союзу, а також список українських марок ,що їх має Союз для виміни, і т. ін.

● **Українська мова займає 12-те місце у світі і 7-ме між европейськими мовами.** Всього у світі нараховують 2.796 мов, серед яких перше місце займає мова китайська.

● **Конґресовий Секретаріят Українців у Бразилії** і далі видає потруґальською мовою „Інформативний Бюлетень". Його ж таки заходами організовані й українські радіопередачі в Курітибі.

Плачуть за визволення—кують поневолення

(Закінчення зі сторони 2)

цілого світу" — (А. Керенський).

І заклопотаний Державний Департамент мусить кидати усе і, всупереч проголошеним самою Америкою і Об'єднаними Націями засадам, мусить, як неврастенічних дам, зацитькувати і заспокоювати цих „революційних" і „найпоступовіших" політиків: ради Бога, не хвилюйтесь, не нервуйтесь, ми нічого не хочемо, — ні ваших українців, ні білорусів, ні грузинів, — нікого не визволяємо, нікого „не „поощряємо" і навіть в той бік не дивимось! . .

І п. Керенський надзвичайно задоволений: а що, дістали?

Було б це дуже комічно, коли б не було трагікомічно! . . І після цього Керенський відважується тут ще, перед лицем американських політиків, твердити: Ми? Імперіялісти? Захватники чужих земель? Поневолювачі? — Та Боже борони! — все це вигадки непримиренних сепаратистів! . .

І ось приймається у Фюссені резолюція по національному питанню: признання рівноправности всіх народів Росії (це, — поза утиском національних культур і — расово — жидівства, — було й за царської Росії); признання за ними права самостійно визначати свою долю і реальна забезпека цього права; в той же час „Союз Борьби за Свободную Россію" уважає своїм основним завданням заховання спільноти („єдінства") сім'ї вільних народів Россії".

Така резолюція. Отож припустім, що ми, українці, й інші поневолені народи, спокусившись другою точкою резолюції, повірили б, що за нами дійсно „признається право визначати свою долю і **реально** (підкр. наше) забезпечується це право". То ж дозвольте поважно запитати: хто ж то реально забезпечить нам це право? Сімдесятьлітній А. Керенський, якого, до речі, його противники давно заприсяглися не припустити до жадної влади? Сімдесятьлітній Мельґунов? Чи „ліві" або „праві" власовці, які відразу ж, ще у Німеччині, показали своє лице? Чи солідаристи? Чи може усі разом, що уважають своїм основним завданням заховання єдиної-неділимої Росії? Отже, як бачимо, все це з погляду поважної політики виглядає зовсім неповажно. І вимоги представника Американського Комітету — викинути останню (третю) точку резолюції — можна цілком зрозуміти. Навіть не з погляду політики, а просто — здорової логіки: — бо ж вона явно суперечить другій точці.

Але пощо маємо вглиблюватись у коментування різних „точок"? Історія стосунків з Росією усіх нас добре навчила, що жадні „точки" ніколи не виконуються. І в даному разі усе це — лише формула „для американців" і про людське око, „а там, на мєстє, ми посмотрім!"

І навіть не „на мєстє", а вже просто тут, п. Керенський цілковито забуває Фюссенську резолюцію, забуває про що писав десять рядків вище і, в захопленню з перемоги над представником Американського Комітету, радісно пояснює землякам:

Бачите, представник Комітету домагався знесення третьої точки резолюції можливо для того, щоб залишити „щілинку" для просякнення в майбутній Об'єднаний Комітет якого будь непримиренного сепаратиста. Але це йому не вдалось! . .

Отже — виявляється, що навіть тут, закордоном, при чисто теоретичнім обміркуванні справ майбутньої Росії, не сміє бути й „щілинки" для людей, які хотять волі для своїх народів.

І це називається „право самостійного визначення своєї долі і реальна забезпека цього права?" . .

І чим ця формула відрізняється від большевицького „самоопредєленія вплоть до отдєленія" — з відомими цілому світові наслідками? . .

(Закінчення).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В сьому річницю смерти О. Ольжича

В суботу 23 червня Українське Академічне Товариство Національного Солідаризму „Смолоскип" в Ню Йорку гідно вшанувало Святочною Академією сьому річницю трагічної смерти свого Патрона Олега Ольжича - Кандиби.

Голова Товариства Н. Столярчук вступним словом відкрив Академію, закликаючи присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять Великого Лицаря Доби.

В добре опрацьованому й змістовному рефераті Олексій Шевченко, змалював образ О. Ольжича, як людини, що боролася й згинула не за Організацію (як це закидають), якої в останні дні життя, був Провідником, але за долю українського народу, якого „до безтями любив".

„Згинув за любов до свого народу, а ОУН була лише засобом боротьби. ОУН для Ольжича була так, як воякові автомат, коли йде у бій на ворога".

Слід відзначити дійсно мистецьке виконання деклямації — (в'язанка з поезій: О. Ольжича, О. Олеся, П. Тичини, І. Багряного, М. Рильського, Ю. Клена). Деклляматорка п-нна А. Зелізко зуміла віддати відчуття поета словами й рухами.

Мистецьку частину доповнила п-нна Р. Шилогарно, виконавши на фортепіяні: „Турецька соната" Моцарта й „Сарабанде" Генделя.

Накінець п-ні д-р Лащенко в зворушливій формі поділилася з святочною громадою низкою дійсно прекрасних спогадів про Олега Ольжича-Кандибу, якого знала особисто. Спогад залишив глибокий слід в душах слухачів і Ольжич став для кожного ще більш близьким і дорогим.

Після Академії присутні зложили добровільні датки на „Стипендійний Фонд ім. О. Ольжича", який діє при „Зареві".

Д. Фурманець

ТРЕНТОН, Н. Дж.

Академія С. Петлюри

Українська громадськість м. Трентону з участю релігійних і національно - громадських організацій: Українська Православна Парафія, Сестрицтво, Відділи УНСоюзу, УРСоюзу, Народної Помочі, Т-во Сприяння Українській Національній Раді, Т-во Лицарів Ордену С. Петлюри, Т-во Сприяння Українській Національній Ґвардії, ОДУМ, Вільна Громада та СУНД влаштували в неділю 17 червня ц. р. Жалібну Академію вшанування сл. п. С. Петлюри.

Підготовкою та проведенням академії відав святочний комітет, обраний представництвом вищезгаданих організацій.

В неділю по Службі Божій в українській Православній Церкві, переповненій вірними, була відправлена панахида за упокій душі С. Петлюри, а вечором в парафіяльній залі відбулась академія. На сцені височився постамент (картон) з погруддям С. Петлюри, удекорований квітами ,двома українськими прапорами з траурними каймами, а вгорі над погруддям простягнувся по стіні напис, що промовляв до всіх багатоприявних у залі словами С. Петлюри: „Звільнення нації кропиться кров'ю".

Відкриваючи академію, о. М. Запаринюк у вступному слові спом'янув незабутні заслуги С. Петлюри в боротьбі за волю й державну незалежність Батьківщини та його трагічну смерть від руки кремлівського аґента 25 років тому. Святочна громада на заклик промовця, вставши з місць, вшанувала сл. пам'ять С. Петлюри однохвилинною мовчанкою. Ці жалібні урочистості академії були ще більш підсилені, коли хор української православної церкви під дир. п. Палажія відспівав з почуттям американський гимн і українську пісню „Козака несуть".

Святочну промову про історичну ролю С. Петлюри як будівничого новітньої української держави виголосив п. В. Кедровський, зв'язуючи її зі зворушливими спогадами про власну співпрацю з Головним Отаманом.

С. Петлюра, говорив прелеґент, був найвидатнішим виразником прагнень і сподівань українського народу і тому став за життя і по смерти символом визвольної боротьби України.

Художня частина академії — деклямації і співи визначились щиросердечною теплотою, відповідним уболіванням українського народу за втратою свого геніяльного Провідника. Саме такі настрої викликали гарно виклкані деклямації: сот. Л. Козар, власний вірш — „На смерть С. Петлюри", Катря Кулаківна — „Пам'яти С. Петлюри", О. Костюк — „Вінок на могилу С. Петлюри" і Л. Качуровська — „Лебідь" — О. Олеся. З тою ж задушевністю згаданий хор ще відспівав три стрілецькі пісні: „Їхав стрілець на війноньку", „Заквітчали дівчатонька" і „Гей, ви, Стрільці Січовії..." Закінчилась академія спільним співом національного гимну — „Ще не вмерла Україна".

Збірка на фонд ім. С. Петлюри дала рівно $55.

І. Сенета

КЛІВЛЕНД, Огайо

З іменин на добру ціль

На гостині в панства Манойленків, з нагоди іменин їхньої доньки Алини, склали пожертви на будову нагробника на могилі сл. п. Симона Петлюри: Макогон Наталка $3; по $2: І. Макогон, К. Штанько, О. Васильченко; по $1: Височик Ф. Д. Андрущенко, В. Андрущенко, О. Синчило, П. Кочколда, П. Гордієнко, П. Шолудько, А. Третяк. Решта дрібними. Разом зібрано $17,50.

І. Макогон

ПЕТРО МУСЯЛ

син Петра і Петра Мусялів, Филаделфія, Па., покінчив науку в Пенсилвенія Милитері Каледж в Честер, Па. та дістав науковий ступінь "Bachelor of Sciences in Electrical Engineering".

Уся родина Мусялів є членами Товариства ім. Д. Вітовського, 375 відділу УНСоюзу. Молодший син, Омелян, студіює в Пенсилвенійському Університеті.

Артисти МОЗГОВА і ЧАЛИЙ (Карась і Одарка)

в опері „Запорожець за Дунаєм" до вистави цієї опери в Нюарку в театрі Widemay Hall (проти City Hall), 929 Broad Street, в суботу, 14. липня 1951 р., в 8. год. ввечорі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Кураторія Українського Народного Фонду стверджує, що Головна Управа ООЧСУ в Ню Йорку передала до Українського Народного Фонду відчислення збірок, що вплинули до її каси на рахунок Визвольного Фонду, в часі до 1. березня 1951: Відділ Гартфорд (п. Дідик) $10, $34.25, $78,32, $17.15, $38.32, $100 — разом $268.04; Відділ Шікаґо $39.00; Відділ Вейон $20.00; п. Зілинський, даток $30; Відділ Клівленд (з весілля) $16; Відділ Дітройт (з весілля) $82.55; Відділ Нюарк (збірка) $18; Відділ СУМА Нюарк (збірка) $18; Відділ Вейон (збірка) $33; п. Колодій — Вайнесвилл (Лист. свято) $22.50; Відділ Трентон (Лист. свято) $15.55; п. Царик — Балтимор $12; Союз Українок, Шикаґо $21; Відділ Картерет (Лист. свято) $19.40; Відділ Йонкерс (свято сл. п. ген. Чупринки) $13.86; п. В. Балабан, Френчтон, даток $2; Відділ Картерет, з просфори $19; Відділ Елизабет (панахида по сл. п. ген. Чупринці) $15.26; п. Ганківський (з весілля) $47.55; п. Дм. Штогрин, Мінеаполіс (зхрестин у п. Кравця $11. Разом $733.71.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та, нашому поневоленому українському народові.

БІБЛІОГРАФІЯ

„Фенікс", журнал молодих, зошит перший, 1951. Видає Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського. Адреса:

Muenchen 8, Fuehrichstr. 53. III. Germany.

Зміст: Чому Фенікс?; Він живе!; М. Боєслав — 14. X. 1942; З Універсалу Воюючої України; М. Боєслав — З поезій революційного підпілля; Г. Васькович — Завдання української студіюючої молоді на еміґрації; К. Митрович — Персоналізм Емануеля Муньє; А. Листок — Европа на роздоріжжі; В. Маркусь — За яку визвольну політику?; П. К. Криниця — Святість, Люди; О. Любська — Матері; С. Любомирський — Пилипенко; С. Хрін — Поклін Тобі старенька мати; О. Любська — Зараз в Україні.

Культурно - наукові огляди: Ол. Гор. — Наукове Товариство ім. Шевченка; Ювілей 50-тирічної літературної праці проф. Г. Ващенка; проф. д-р О. Кульчицький — Інститут Заочного Навчання перед новими завданнями; Підготова політичних кадрів у поляків і в нас; Міжнародний Еміґраційний Університет; Велика втрата сучасної філософії; За мобілізацію культурного фронту; Большевицька „педагогіка" виховання дітей.

Студентське життя: „Анте портас Академіс"; Будні українського студенства під Совєтами; Українське студенство в Німеччині; З'їзд „Зарева"; Два дні ідеологічної проблематики ТУМС-у; Англійсько - совєтський двобій у Празі.

Книжка і преса: Науковий збірник Українського Вільного Університету; Загальні методи навчання; Виховний ідеал; Нарис структурної психології; Московська суть.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 12-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

ПОДЯКА

Отсею догою складаю щиру подяку Панству

НАМАКАМ

за уділення мені першої помочі, матеріяльної і моральної, до прибуття до Америки. Щиро бажаю їм великого здоровя та много, много літ!

Олекса МЕТЕЛЬСЬКИЙ.

• РОЗШУКИ •

Пошукую своїх стрийків ІЛЬКА і ОЛЕКСУ ДЕРЕНЮК, котрі приїхали до ЗДА ще перед першою світовою війною з села Ридодуби, повіт Чортків. Хто знає про них, або вони самі, прошу зголоситися на адресу:

DERENIUK DMYTRO
540 Blackstone St., Woonsocket, R. I.

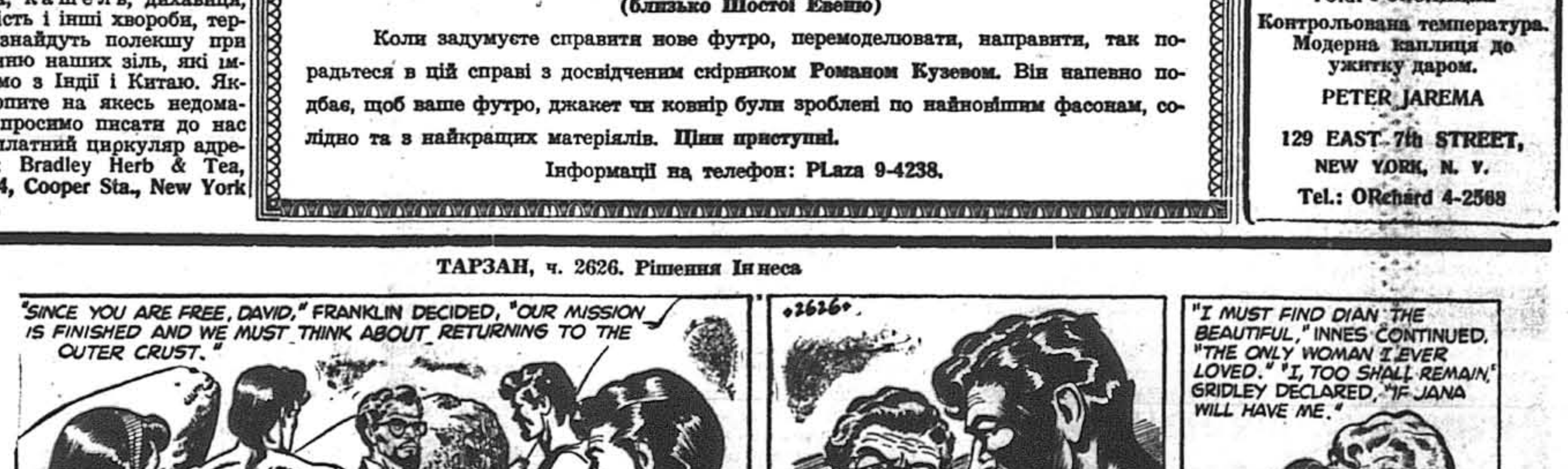
Зміна адреси

Подаю до відома всім Друзям і Знайомим, що моя адреса є:

OLEKSA METELSKYJ
Phillips Pl. 42
Northampton, Mass.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"!

ТАРЗАН, ч. 2626. Рішення Іннеса

„З того часу як ви стали вільні, Давиде", вирішив Френклін, „наше завдання закінчене і ми мусимо думати про поворот до зовнішньої земної кори".

„Я лишуся в Пеллюсидарі, Дане", сказав поважно Іннес. „Бог з вами, Давиде!" вигукнув Френклін. „Ви не серйозно!" „Цілком", відповів Іннес.

„Я мушу знайти Діяну, мою красу", продовжував Іннес. „Це єдина жінка, яку я любив". „Я теж залишуся", заявив Грідлі, „якщо Яна хоче мати мене".